DEN NORSKE KIRKE
Våler kirkelige fellesråd

Bergskrenten 12
1592 VÅLER I ØSTFOLD
Tlf: 47462752 / 97689722
Mail: kirkeverge@vpgo.net

Kulturdepartementet, kirkeavdelingen
Postboks 8004 Dep
0030 OSLO

Våler 30.09.2014
Vår saksbehandler: Eva Marie Pedersen
Vår ref.: 14/00006-002
Arkivkode: 550

Vedr: Høringsuttalelse "Lik og likskap"

Vedlagt ligger høringsuttalelse fra Våler kirkelige fellesråd vedr. "Lik og likskap".

Med vennlig hilsen

Kari Antonsen
Leder Våler kirkelige Fellesråd

Eva Marie Pedersen
Kirkeverge

NOU 2014: 2 - Høringssvar fra Våler kirkelige fellesråd

Regjeringen oppnevnte 10.08.2012 et gravferdsavgiftsutvalg som skulle utrede rettslige og økonomiske spørsmål knyttet til avgifter i forbindelse med gravlegging.

Oppdraget til utvalget var å utrede:
-økonomisk likestilling mellom kremasjon og kistegravlegging
-utvidelse av retten til grav utenfor bostedskommunen
-ordningen med feste av grav
-behovet for endringer i avgiftssystemet på gravferdssektoren

I tillegg skulle utvalget vurdere behovet for innhenting av styringsdata og behovet for styrket kunnskap på gravferdsområdet.

Utvalget har i sin utredning slått fast 6 prinsipper for gravferdslovgivningen:
1) Gravlegging er et offentlig ansvar og skal være uten kostnad for de etterlatte.
2) Gravplassenen skal være allmenne, dvs felles for alle.
3) Forvaltningen skal legge til rette for at gravlegging skjer med respekt for personlig livssyn og i tråd med føringene til vedkommende livssynssamfunn.
4) Lovgivningen skal likestille gravferdsformene og ikke stimulere til å velge den ene fremfor den andre gravferdsformen.
5) Ett menneske får èn grav.
6) Med tiden blir graven slettet og gravminnet tatt bort.

Utvalget mener at en rekke avgifter på gravferdsområdet i dag skaper ulikhet, og utvalget foreslår regelendringer og andre tiltak som skal gi mer forutsigbare løsningen for brukerne av gravferdstjenestene.

Utvalgets forslag er:
- Kistegravlegging og kremasjon likestilles økonomisk og juridisk som gravferdsform. (Kremasjonsavgiften oppheves.)
- Kommunene skal være pliktige til å ta i mot utenbygds gravlegging. Brukerbetaling for gravlegging i en annen kommune enn avdødes bostedskommune oppheves. (Økonomisk likestilling mellom innenbygds- og utenbygds gravlegging. Oppgjøret mellom de involverte kommunen bør skje gjennom en oppgjørsordning mellom gravplassforvaltningene, fremfor at de etterlatte må betale.)
- Endring av avgiften for feste av grav slik at innbyggerne behandles likt. Alle gravlegginger skal utløse 20 betalingsfrie år uansett hvilken type grav (tilvist eller festet) som velges. Betalingsfri periode skal ikke ha sammenheng med fredningstiden. Samme festavgift for alle graver i kommunen uavhengig av om det er innenbygds eller utenbygds beboere. Satsen på festeavgiften skal fastsettes lokalt.)
- Tiltak for å få bedre statistikk og mer forskning på gravferdsområdet. (Kommunen skal rapportere resultater og tall fra gravplassforvaltningen i KOSTRA hvert år. Utvidet statistikk i KOSTRA vil være et redskap i planleggingen for å møte økningen i tallet pådøde de neste tiårene.
- Endringer i forvaltningsoppgaver. (Foreslår at oppgavene som bispedømmerådene har etter gravferdslover og gravferdsforskriften overføres til Fylkesmennene.)
- Økonomiske og administrative konsekvenser. (Innteksbortfall pga oppheving av hjemler for brukerbetaling forelås kompensert gjennom økte rammeoverføringer til kommunen etter kostnadsnøkkel. Utvalget legger til grunn at kommunen da vil øke overføringene til de kirkelige fellesrådenes gravplassforvaltning i tråd med de lokale behov.)
- Forslag som utvalget vurdere til å være på siden av mandatet. (Foreslår at vilkår for askespredning skal fremgå mer direkte av gravferdsloven og at behandling av søknader legge til lokal gravplassforvatning med Fylkesmann som klageinstans. Foreslår at det åpnes for askespredning på gravplass og at det gis adgang til gravlegging i kolumbarium på gravplass)

Våler kirkelige fellesråd behandlet høringen i fellesrådsmøte den 11.09.2014 og vil få komme med følgende merknader:

Våler kirkelige fellesråd stiller seg generelt og prinsipielt bak utvalgets forskjellige forslag til endringer og er i utgangspunktet stort sett positive til forslagene som utvalget legger frem. Det synes imidlertid for Våler kirkelig fellesråd å være noen utfordringer og råde en viss usikkerhet rundt de økonomiske konsekvenser som noen av forslagene vil få for gravferdsforvaltingen.

Her følger Våler kirkelige fellesråds kommentarer til utvalgets forslag:

1) - Kistegravlegging og kremasjon likestilles økonomisk og juridisk som gravferdsform.
Forslaget støttets prinsipielt. Mht den økonomiske løsningen synes Våler kirkelige fellesråd at det må være fornuftig at staten direkte dekker utgifter til kremasjon og båretransport til krematoriet. Den økonomiske kompensasjonen for disse tjenestene kan gå direkte etter regning mellom krematoriene og begravelsesbyråene mot staten, uten at fellesrådene innvolveres.

2) - Kommunene skal være pliktige til å ta i mot utenbygds gravlegging. Brukerbetaling for gravlegging i en annen kommune enn avdødes bostedskommune oppheves.
Våler kirkelige fellesråd finner det vanskelig på det nåværende tidspunkt å støtte fullt ut dette forslaget da dette kan medføre store utfordringer for eksempelvis "populære kirkegårder", bynære kommuner og kommuner med mye hyttebebyggelse. Gravplassforvaltningen skal til enhver tid sørge for at det er ledige graver nok til kommunens befolkning og dersom det blir mange utenbygds gravlegginger kan det bli vanskelig å opprettholde kravet til ledige graver for minst 3% av kommunens befolkning. Brukerbetaling for gravlegging i annen kommune kan oppheves under forutsetting av at staten kompenserer fra gravplassforvaltningens tapte inntekter direkte til fellesrådet.

3) - Endring av avgiften for feste av grav slik at innbyggerne behandles likt.
Våler kirkelige fellesråd støtter forslaget.

4) - Tiltak for å få bedre statistikk og mer forskning på gravferdsområdet..
Våler kirkelige fellesråd støtter forslaget men ønsker å presiserer at det bør tilrettelegges for forskning på dette området ved å styrke samarbeid og samlokalisering av de instanser som allerede i dag arbeider med gravplassforvaltning. Mål: Styrke fagkompetansen til så vel kirkeverger som gravplassarbeidere.

5) - Endringer i forvaltningsoppgaver.
Våler kirkelige fellesråd støtter prinsipielt forslaget om overføring av godkjenningsmyndighet og rolle som ankeinstans til fylkesmennene fra bispedømmerådene. Imidlertid tenker rådet at en mulig enda bedre ordning er å legge dette til kun ett fylkesmannkontor, for hele landet, som vil styrke fagkompetansen og skape et større fagmiljø for fylkesmannens gravferdsforvalting og gravplassrådgiver.

6) - Økonomiske og administrative konsekvenser.
Våler kirkelige fellesråd støtter forslaget under forutsetning av at økt rammeoverføring til kommunene medfører tilsvarende økning til gravplassforvaltningen. En mulig bedre og enklere oppgjørsording ville være direkte kompensasjon fra stat til gravplassforvaltning.

7- Forslag som utvalget vurdere til å være på siden av mandatet.
Våler kirkelige fellesråds støtter forslagene om at vilkår for askespredning skal fremgå mer direkte av gravferdsloven og at behandling av søknader legge til lokal gravplassforvatning med Fylkesmann som klageinstans. Videre støttes også at det åpnes for askespredning på gravplass og at det gis adgang til gravlegging i kolumbarium på gravplass.